

STORTINGET

Innst. 186 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:69 S (2024–2025)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigrid Zurbuchen Heiberg, Rasmus Hansson og Une Bastholm om strengere regulering av Temu

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 4. februar 2025:

- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne tollfritaket for tekstilvarer for selskaper registrert i VOEC-registeret.
- Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Toll-etatens kontroll med varer importert fra Temu og andre risikoleverandører.
- Stortinget ber regjeringen instruere Norges Bank om å trekke oljefondet ut av selskapet PDD Holdings Inc.
- Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Miljødirektoratets stikkprøvekontroll av importerte forbrukerprodukter fra risikoleverandører.
- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre et midlertidig forbud mot import av varer fra Temu fram til EUs forordning om digitale rettigheter er implementert i norsk lov.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Dokumentet ble 7. februar 2025 oversendt Finansdepartementet til uttalelse. Finansminister Jens Stoltenbergs uttalelse til komiteen om representantforslaget i brev av 7. mars 2025 følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen har under sakens behandling mottatt skriftlige innspill. Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eigil Knutsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Bjørnar Skjæran, Maria Aasen-Svensrud og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Emilie Mehl, Ole André Myhrvold og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Sigrid Zurbuchen Heiberg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til Representantforslag 69 (2024–2025) om strengere regulering av Temu.

Komiteen viser til at handel via netthandelsplattformer som Temu reiser flere problemstillinger. Disse plattformene tilbyr ofte billige produkter av lav kvalitet og med kort levetid. Videre fører volumet av slike varer

til utfordringer knyttet til toll og avgifter samt kontroll av importerte varer for å sikre at de oppfyller norske standarder for helse, miljø og sikkerhet. Komiteen viser til at Temu bare er én av flere netthandelsplattformer som skaper slike utfordringer.

Komiteen viser til svarbrevet fra finansministeren om at det er nedsatt en ekspertgruppe som skal utrede virkemidler for å fremme en mer sirkulær økonomi, og at denne gruppen skal levere sin rapport våren 2025.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, viser til at forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) følges opp i finanskomiteens årlige behandling av fondsmeldingen. Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet. Finansdepartementet fastsetter de overordnede rammene, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Etikkrådet overvåker fondets portefølje og gir råd om observasjon og utelukkelse av selskaper. Finansdepartementet har fastsatt retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU basert på alvorlige krenkelser av grunnleggende etiske normer. Norges Banks hovedstyre tar beslutninger i slike saker. Flertallet viser til at Finansdepartementet ikke instruerer Norges Bank om nedslag i enkeltselskaper.

Flertallet peker på at det i svarbrevet fra finansministeren kommer frem at Klima- og miljødepartementet har bedt Miljødirektoratet om ytterligere kontroll med varer fra netthandelsplattformer utenfor Europa. Flertallet viser til at et midlertidig forbud mot import av varer fra Temu og tilsvarende plattformer reiser juridiske spørsmål og krever grundig utredning.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, ser de komplekse problemene knyttet til netthandel fra selskaper som Temu og viser til at det er iverksatt flere tiltak for å utrede muligheter og finne løsninger. Utfordringene er likevel mange, og det er viktig med en helhetlig tilnærming for å sikre at importerte varer oppfyller norske standarder og bidrar til en bærekraftig handel.

Dette flertallet viser til den kommende rapporten fra det nedsatte ekspertutvalget og vil på dette grunnlag ikke støtte forslagene i representantforslaget, men ber om at regjeringen kommer tilbake til Stortinget på egnet måte for å følge opp utfordringene knyttet til netthandel via selskaper som Temu.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti viser til at EUs nye forordning om digitale tjenester, Digital Services

Act (DSA), skal sikre et tryggere internett for forbrukerne, beskytte grunnleggende rettigheter og bidra til en åpen og rettferdig netthandel. Her har også EU-kommisjonen pekt på Temu som en av de veldig store plattformene som er underlagt den strengeste reguleringen i DSA. Ved brudd på DSA kan plattformer i denne kategorien ilegges bøter på inntil 6 pst. av årlig global omsetning. Disse medlemmer mener at forordningen kan bidra til bedre regulering av Temu og lignende selskaper, og at forordningen bør implementeres i norsk lov så snart som mulig.

Disse medlemmer stiller seg positive til reguleringsarbeidet som pågår i EU overfor netthandelsaktører som Temu. Men EU-prosesser tar lang tid, og regjeringen bruker enda lengre tid på å innlemme EU-rettsakter i norsk lov. Disse medlemmer har merket seg at det etter årets første møte i EØS-komiteen var 559 rettsakter på lista over saker der fristen for gjennomføring i EU er nådd, men hvor rettsakten ikke er tatt inn i EØS-avtalen ennå (regjeringen.no).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet understreker viktigheten av konkurranse i markedet og at aktørene konkurrerer på like vilkår. VOEC-ordningen bidrar til en merverdiavgiftsmessig likebehandling av norske og utenlandske aktører som selger lavverdivarer til Norge. Disse medlemmer fremhever viktigheten av en kostnads-effektiv oppkrevningsmekanisme, slik som VOEC-ordningen.

Disse medlemmer deler forslagsstillernes bekymring over at varer fra Temu kan inneholde helse- og miljøfarlige kjemikalier. Disse medlemmer er særlig bekymret over at man har avdekket innhold av ulike miljøgifter som overskrider den tillatte grenseverdien, i varer som er tiltenkt barn.

I mange tilfeller vil aktører som ikke forholder seg til et gitt regelverk, kunne produsere varer billigere enn de aktørene som forholder seg til regelverket. Dette medfører at norske og europeiske aktører blir utkonkurrert. Disse medlemmer understreker derfor viktigheten av at internasjonale aktører forholder seg til norsk og europeisk regelverk når de opererer i disse markedene, dette for å sikre og verne forbrukere, men også for å sikre at både norske og internasjonale aktører konkurrerer på samme vilkår.

Disse medlemmer fremhever viktigheten av kontroller og stikkprøver av varer som kommer fra risikoleverandører, som for eksempel Temu, for å sikre forbrukere mot varer som inneholder ulovlige mengder kjemikalier og miljøgifter. Det kan derfor være hensiktsmessig å styrke Tolletatens kontroll og Miljødirektoratets stikkprøvekontroll av varer importert fra Temu og andre risikoleverandører.

Disse medlemmer understreker at det er en klar arbeidsfordeling mellom Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU). Etikkrådet overvåker porteføljen og gir råd om utelukkelse av selskaper. Norges Banks hovedstyre tar beslutninger i slike saker. Disse medlemmer er negative til at Finansdepartementet skal instruere Norges Bank om nedsalg i enkeltelskaper, og understreker viktigheten av en klar arbeidsfordeling og uavhengigheten til Norges Bank.

Disse medlemmer ønsker ikke å innføre et midlertidig forbud mot import av varer fra Temu, men ønsker derimot å styrke arbeidet med å avdekke varer som inneholder skadelige og ulovlige kjemikalier.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti anerkjenner det som oppfattes å være essensen i representantforslaget, nemlig å begrense import av varer med svært kort levetid og svært lav kvalitet som i stor grad ender opp som søppel, som det er rimelig å mistenke at er produsert under uverdige arbeidsforhold, og som også altfor ofte viser seg å inneholde direkte helseskadelige og giftige stoffer, dette være seg fra Temu eller fra andre handelsplattformer og selskaper som retter seg inn mot det norske markedet. Disse medlemmer er enig med høringsinnspillet fra Naturvernforbundet, der de sier at det «er vanskelig for forbrukere å orientere seg i denne jungelen, og man tar 'for god fisk' at varer man tilbys, er trygge».

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Tolletatens kontroll med varer importert fra Temu og andre risikoleverandører.»

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Miljødirektoratets stikkprøvekontroll av importerte forbrukerprodukter fra risikoleverandører.»

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 utrede og eventuelt innføre en miljøavgift på 'fast fashion' og vurdere andre endringer i skatte- og avgiftssystemet som kan redusere importen av helse- og miljøskadelige varer fra netthandelsplattformer som Temu mfl.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti vil videre støtte forslagene i denne innstil-

lingen, om å styrke Tolletatens og Miljødirektoratets kontroll av importerte varer fra Temu og tilsvarende netthandelsplattformer.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne tollfritaket for tekstilvarer for selskaper registrert i VOEC-registeret.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre støtter mange av intensjonene i representantforslaget om en strengere regulering av Temu. Disse medlemmer er enig i at det er en rekke utfordringer når det gjelder både helse, miljø, arbeidsforhold, konkurranse på like vilkår og økonomi knyttet til Temu og tilsvarende selskaper som driver plattformbasert netthandel med varer til lav pris.

Disse medlemmer viser i så måte til behandlingen av Representantforslag 159 S (2023–2024), jf. Innst. 33 S (2024–2025), om å gjøre fast fashion dyrere, hvor disse medlemmer sammen med representanter fra andre partier foreslo en rekke utredningsoppdrag, bl.a. knyttet til tekstiltollfritak.

Disse medlemmer viser videre til finansministerens svarbrev, hvor det framkommer at det er iverksatt flere tiltak knyttet til kontroll med netthandelsplattformer utenfor Europa, og at ytterligere tiltak utredes.

Disse medlemmer mener at den mest hensiktsmessige måten å regulere de mest bekymringsfulle sidene ved Temu på, er å innføre en avgift på såkalt «fast fashion» etter modell av tilsvarende som er vedtatt i Frankrike, og mer generelt å bruke skatte- og avgiftspolitikken for å redusere import av helse- og miljøskadelige varer fra netthandel.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet støtter på generelt grunnlagt forslagene om å styrke Tolletatens og Miljødirektoratets kontrollverne. Disse medlemmer viser til at Tolletaten ble styrket betydelig mens Senterpartiet satt i regjering, senest med 250 mill. kroner i statsbudsjettet for 2025. Disse medlemmer mener at en videre styrking av etaten er naturlig ut fra flere hensyn, men at dette må sees i sammenheng med andre oppgaver, og at dette bør adresseres i de ordinære budsjetttrundene.

Disse medlemmer viser videre til at utfordringene med Temu og lignende plattformer er sammensatte, og at ekspertgruppen for virkemidler for å fremme en sirkulær økonomi, som ble satt ned mens Senterpartiet var i regjering, blant annet skal se på den typen problemstillinger det her er snakk om.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at Temu på kort tid har tatt en markedsandel på 15 pst. av netthandelen. Det har skjedd fordi selskapet ikke forholder seg til norsk eller europeisk lovgivning for kjemikaliebruk, åpenhet og markedsføring. I tillegg har varer fra Temu et tollfritak for tekstilvarer på forsendelser med en verdi opp til 3 000 kroner, siden Temu står i VOEC-registeret. Dette gir selskapet en konkurransefordel sammenlignet med mange norske nettbutikker.

Disse medlemmer viser til at Temu unngår lovregulering, i EU og Norge, ved å hevde at selskapet er en markeds plass og ikke en netthandelsaktør. Like fullt er det Temus plattform som sørger for å oversvømme det norske markedet med billige varer, produsert under uverdige arbeidsforhold og med helse- og miljøfarlige kjemikalier som har vært forbudt i Norge i flere tiår.

Disse medlemmer har merket seg at EU-kommisjonen nå gransker Temu for å finne ut om varene deres oppfyller grunnleggende sikkerhetskrav. Videre har disse medlemmer registrert at den amerikanske kongressen har slått fast at det er «ekstremt høy risiko» for at produkter solgt gjennom Temu er laget med tvangsarbeid, og at Framtiden i våre hender kaller Temu en miljø- og helseskandale.

Disse medlemmer er av den oppfatning at Temu, slik selskapet opererer i dag, er en trussel mot næringslivet, miljøet og forbrukersikkerheten i Norge. Disse medlemmer mener derfor at det haster med å regulere Temu. Et selskap som ikke opererer i tråd med norsk lovgivning, bør ikke tillates å operere på det norske markedet.

Disse medlemmer viser til at undersøkelser tyder på at Temu ikke opererer i tråd med eksisterende norsk markedsføringslovgivning. I mars 2024 gjennomførte nettavisen Tek.no undersøkelser av markedsføringen på Temu. Forbrukerrådet konkluderte med at undersøkelsene viste at Temu bryter markedsføringsloven.

Disse medlemmer viser til at flere produkter som selges gjennom Temu, inneholder helse- og miljøfarlige kjemikalier som er forbudt å selge i Norge. Miljødirektoratet fant blant annet det ulovlige tungmetallet kadmium i en stikkprøvekontroll av barneleker kjøpt gjennom Temu i 2025.

Disse medlemmer viser til lov om bærekraftige produkter og verdikjeder, som ble vedtatt av Stortinget den 13. juni 2024 og gjort gjeldende fra 1. juli 2024. Lovens formål er:

«[...] å fremme bærekraftige produkter og verdikjeder for produkter som bidrar til et ressurseffektivt og bærekraftig produksjons- og forbruksmønster for produkter i en sirkulær økonomi.»

Disse medlemmer kan vanskelig se at Temu, slik selskapet opererer i dag, opererer i tråd med lovens formål.

Disse medlemmer viser til høringsinnspillene som har kommet inn til komiteen, og merker seg at både Framtiden i våre hender, HK Norge og Naturvernforbundet støtter flertallet av forslagene i Dokument 8:69 S (2024–2025). NHO Service og Handel støtter forslag 2 og 4 og erkjenner at Temus tollfritak for tekstilvarer skaper en betydelig konkurranseulempe for norske aktører.

Disse medlemmer merker seg at statsråden mener Temu må reguleres på europeisk nivå. Det er disse medlemmer prinsipielt enig i, men understreker at også EU-kommisjonen mener enkeltland bør kunne gå foran i reguleringen av netthandel. Disse medlemmer har merket seg at EU-kommisjonen har oppfordret medlemsland til å fjerne tollfritak for pakker under en viss verdi og til å vurdere å innføre kontrollavgifter («handling fees») for å dekke økte utgifter til kontroll i forbindelse med økt import fra land utenfor EU og EØS (The Guardian, 5. februar 2025: «EU to tighten checks on goods sold by sites such as Shein and Temu»).

Disse medlemmer viser til høringsinnspillet fra HK Norge og følgende avsnitt:

«Dagens praksis innebærer at forbrukerne selv har ansvaret for produktsikkerheten ved netthandel fra plattformer utenfor EU/EØS. Dette skaper en uholdbar situasjon der helsefarlige og potensielt farlige produkter fritt kan importeres uten tilstrekkelig kontroll.»

Det er, etter disse medlemmers vurdering, en helt uholdbar praksis at ansvaret for forbrukersikkerhet overlates til enkeltpersoner. Det må være myndighetenes ansvar å sikre at varer som selges til norske forbrukere, er trygge. Så lenge Temu får operere fritt på det norske markedet, overlater myndighetene ansvaret for produktsikkerhet til forbrukerne.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om Temus markedsføring bryter med markedsføringsloven, og eventuelt iverksette sanksjoner.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om en kontrollavgift for å dekke økte kostnader knyttet til kontroll av forbrukerimporterte varer fra utenfor EU/EØS.»

«Stortinget ber regjeringen utrede regelverksendringer for å sørge for at strømmen av forbrukerimporterte varer fra utenfor EU/EØS gjøres reelt tilgjengelige for produktkontroll hos tilsynsmyndighetene. Dette kan innebære karantenetid på tollager ved grensepassering.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, fremme forslag om å implementere EUs forordning om digitale rettigheter (Digital Services Act) i norsk lov.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre et midlertidig forbud mot import av varer fra Temu fram til EUs forordning om digitale rettigheter er implementert i norsk lov.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er enig med forslagsstillerne om å regulere Temu, og viser til Representantforslag 159 S (2023–2024) fra representanter fra Sosialistisk Venstreparti, der det ble foreslått flere tiltak for å stramme inn for Temu og andre klimaverstinger og heller gjøre det billigere med reparasjon og gjenbruk.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne støtter forslaget om å innføre en avgift på såkalt «fast fashion», men ser ingen motsetning mellom det og andre forslag som dette medlem fremmer i denne innstillingen.

Dette medlem har merket seg at Statens pensjonsfond utland (SPU) ved årsskiftet hadde investert 15 mrd. kroner i selskapet PDD Holdings Inc., som er selskapet bak Temu. Dette medlem mener prinsipielt at SPU ikke bør investeres i selskaper som ødelegger for norsk næringsliv og norske forbrukere, og at fondet derfor bør trekkes ut av PDD Holdings Inc.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen instruere Norges Bank om å trekke oljefondet ut av selskapet PDD Holdings Inc.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Tolletatens kontroll med varer importert fra Temu og andre risikoleverandører.»

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Miljødirektoratets stikkprøvekontroll av importerte forbrukerprodukter fra risikoleverandører.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 utrede og eventuelt innføre en miljøavgift på «fast fashion» og vurdere andre endringer i skatte- og avgiftssystemet som kan redusere importen av helse- og miljøskadelige varer fra nettehandsplattformer som Temu m.fl.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne tollfritaket for tekstilvarer for selskaper registrert i VOEC-registeret.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen vurdere om Temus markedsføring bryter med markedsføringsloven, og eventuelt iverksette sanksjoner.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag om en kontrollavgift for å dekke økte kostnader knyttet til kontroll av forbrukerimporterte varer fra utenfor EU/EØS.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede regelverksendringer for å sørge for at strømmen av forbrukerimporterte varer fra utenfor EU/EØS gjøres reelt tilgjengelige for produktkontroll hos tilsynsmyndighetene. Dette kan innebære karantenetid på tollager ved grensepassering.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, fremme forslag om å implementere EUs forordning om digitale rettigheter (Digital Services Act) i norsk lov.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre et midlertidig forbud mot import av varer fra Temu

fram til EUs forordning om digitale rettigheter er implementert i norsk lov.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen instruere Norges Bank om å trekke oljefondet ut av selskapet PDD Holdings Inc.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:69 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigrid Zurbuchen Heiberg, Rasmus Hansson og Une Bastholm om strengere regulering av Temu – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 25. mars 2025

Tuva Moflag

leder

Maria Aasen-Svensrud

ordfører

**DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref
2025/380

Vår ref
25/733-

Dato
7. mars 2025

**Dokument 8:69 S (2024-2025) Representantforslag fra
stortingsrepresentantene Sigrid Zurbuchen Heiberg, Rasmus Hansson
og Une Bastholm om strengere regulering av Temu**

Jeg viser til Stortingets brev av 7. februar 2025, der det bes om min vurdering av representantforslag Dokument 8:69 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Sigrid Zurbuchen Heiberg, Rasmus Hansson og Une Bastholm om strengere regulering av Temu. Representantene fremmer fem ulike forslag for å realisere ambisjonen om strengere regulering av Temu.

Generelt om utfordringer ved handel av lavverdivarer fra Temu og lignende aktører

Regjeringen tar på alvor de utfordringene som representantene adresserer. Forslagene fra representantene illustrerer at handel av lavverdivarer via netthandelsplattformer som Temu og lignende aktører reiser mange problemstillinger og berører flere politikkområder. Regjeringen er derfor opptatt av å vurdere utfordringene helhetlig og i sammenheng, slik at vi treffer tiltak som samlet sett er egnet og målrettet mot det vi ønsker å oppnå.

Jeg nevner at regjeringen har nedsatt en ekspertgruppe som skal utrede virkemidler for å fremme en mer sirkulær økonomi, og at denne gruppen skal levere sin rapport våren 2025. Videre, som svarene nedenfor illustrerer, har regjeringen allerede gjort tiltak på enkelte områder.

Kommentarer til forslagene fra representantene

Nedenfor gjengis forslagene, etterfulgt av mine vurderinger og anbefalinger. Forslag nummer fire og fem hører inn under andre statsråders ansvarsområde, henholdsvis klima- og miljøministeren og digitaliserings- og forvaltningsministeren, og er følgelig besvart av disse.

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne tollfritaket for tekstilvarer for selskaper registrert i VOEC-registeret.

Før 2020 kunne norske kjøpere importere varer med verdi under 350 kroner uten å betale merverdiavgift, tollavgift eller eventuelle særavgifter («350-kronersgrensen»). Årsaken til at vi hadde 350-kronersgrensen, var at de administrative kostnadene ved å oppkreve avgifter var uforholdsmessig høye sammenlignet med avgiftene som ville blitt beregnet. Med økt internasjonal handel ble 350-kronersgrensen en stadig større konkurranseulempe for norske foretak. Det ble også observert undervaluering av forsendelser til Norge, som innebar at det ble importert avgiftsfrie varer med reell verdi over 350 kroner.

I 2020 ble 350-kronersgrensen avviklet. For at det skulle være mulig å avvikle 350-kronersgrensen, var det avgjørende med en mer kostnadseffektiv oppkrevningsmekanisme. I tråd med anbefalinger fra OECD innførte Norge derfor en forenklet registrerings- og rapporteringsordning for merverdiavgift – VOEC-ordningen (Vat On E-Commerce). Ordningen går ut på at de utenlandske tilbyderne registrerer seg og beregner og oppkrever norsk merverdiavgift ved salget i nettbutikken.

VOEC-ordningen har vært en suksess og bidrar til at det på en kostnadseffektiv måte blir betalt merverdiavgift på 25 pst. til Norge ved innførsel av lavverdivarer. Det betyr at en forbruker i Norge må betale merverdiavgift av hele salgsverdien uavhengig av om varen kjøpes fra en utenlandsk eller norsk selger. Ordningen bidrar følgelig til merverdiavgiftsmessig likebehandling av utenlandske og norske aktører som selger lavverdivarer til forbrukere i Norge.

For at utenlandske tilbydere skal være i stand til å håndtere sine plikter, må ordningen være enkel. Ett av grepene i VOEC-ordningen er fritaket for tollavgift. Begrunnelsen for tollavgiftsfritaket er at regelverket for beregning og fastsetting av tollavgift er komplisert. Netthandelsplattformene, som er de primære avgiftssubjektene i VOEC-ordningen, formidler ofte varer som omsettes globalt fra hundre- eller tusenvis av selgere i ulike land. Det vil være krevende for netthandelsplattformene å forholde seg til tollregelverket.

Det er prinsipielt uheldig med forskjellsbehandling mellom innførsel av varer kjøpt fra VOEC-registrerte tilbydere og annen innførsel. Tollavgiftsfritaket har likevel, som nevnt, vært vurdert som nødvendig for at VOEC-ordningen skal fungere godt. En avvikling av tollavgiftsfritaket vil gi en fare for redusert tilslutning til VOEC-ordningen. Videre vil det kunne medføre mindre effektiv vareflyt og økte administrasjonskostnader som helt eller delvis vil bli belastet norske forbrukere. De negative effektene vil oppstå også ved innførsel fra aktører som etterlever krav til produktsikkerhet, forbrukerrettigheter og miljø.

VOEC-ordningen er avgrenset mot næringsmidler, varer som er ilagt restriksjoner, og særavgiftspliktige varer. Det innebærer at tollavgiftsfritaket for varer som håndteres i VOEC-ordningen, gjelder klær og tekstiler. Avvikling av tollavgiftsfritaket i VOEC vil følgelig bare ha direkte effekt på innførselen av klær og tekstiler. Videre er tollavgiftsregelverket ikke et egnet

virkemiddel for å korrigere for eksterne kostnader. Tolltariffen er ikke utformet ut fra klærs levetid eller produksjonsmetode. Tollavgiften beregnes dessuten i pst. av tollverdien, noe som innebærer at tollavgiften blir lavest for de billigste og presumtivt minst slitesterke klærne. Det er også verdt å merke seg at tollavgiften på klær utgjør maksimalt 10,7 pst. av tollverdien, og derfor i utgangspunktet har liten betydning for prisen på lavverdivarer.

Departementet følger med på utviklingen i EU. EU har i dag et generelt tollavgiftsfritak for vareforsendelser med verdi under 150 euro. Europakommisjonen har foreslått å avvikle tollavgiftsfritaket og samtidig innføre en forenklet oppkreving av tollavgift i IOSS-ordningen («Import One Stop Shop»), som langt på vei tilsvarer VOEC-ordningen. Den forenklete oppkrevingen går ut på at de utenlandske tilbyderne skal beregne og betale tollavgift etter et forenklet system med fem kategorier av varer (såkalte «buckets»), der hver kategori har en fast tollavgiftssats. Forslaget, som er en del av et forslag om en større tollreform, er foreløpig ikke vedtatt i EU.

Reglene om tollavgift utgjør bare ett av flere elementer i problematikken knyttet til import av lavverdivarer fra Temu og lignende aktører. Som nevnt er tollavgift et lite treffsikkert virkemiddel for å løse de utfordringene representantene adresserer i sitt forslag. Eventuelle endringer i reglene om tollavgift har budsjettkonsekvenser og må uansett håndteres i den ordinære budsjettprosessen.

2. Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Tolletatens kontroll med varer importert fra Temu og andre risikoleverandører.

I statsbudsjettet for 2025 ble Tolletaten styrket med 250 mill. kroner, spesielt rettet mot etatens innsats mot bekjempelse av narkotika. Styrkingen skal blant annet gå til modernisering av nødvendig kontrollutstyr, samt økt bemanning til kontroll. Regjeringen kan ikke forskuttere kommende budsjettprioriteringer.

3. Stortinget ber regjeringen instruere Norges Bank om å trekke oljefondet ut av selskapet PDD Holdings Inc.

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har som mål å oppnå høyest mulig avkastning til en akseptabel risiko. Målet er nedfelt i lov om Statens pensjonsfond og i forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammene for forvaltningen av SPU, og om at fondet ikke skal brukes som verktøy for andre politiske mål.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet i forvaltningen av SPU. Finansdepartementet fastsetter de overordnede rammene for forvaltningen, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Det skal være armlengdes avstand fra departementet og Stortinget ned til enkeltbeslutninger i forvaltningen.

Finansdepartementet har fastsatt retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Retningslinjene inneholder kriterier for hva som regnes som alvorlige krenkelser av grunnleggende etiske normer. Det uavhengige Etikkrådet overvåker fondets portefølje og gir råd om observasjon og utelukkelse av selskaper. Norges Banks hovedstyre tar beslutninger i slike saker.

Det følger av den nevnte arbeidsdelingen, som har bred støtte i Stortinget, at Finansdepartementet ikke instruerer Norges Bank om nedsalg i enkeltelskaper. På denne bakgrunnen fraråder jeg at forslaget vedtas.

4. Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025, om å styrke Miljødirektoratets stikkprøvekontroll av importerte forbrukerprodukter fra risikoleverandører.

Klima- og miljødepartementet har i brev 12. februar 2025 bedt Miljødirektoratet om å gjennomføre ytterligere kontroll med varer fra netthandelsplattformer utenfor Europa, og at departementet holdes orientert om funnene.

5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre et midlertidig forbud mot import av varer fra Temu fram til EUs forordning om digitale rettigheter er implementert i norsk lov.

Et eventuelt forbud mot import av varer fra Temu reiser flere juridiske spørsmål og vil kreve grundig utredning, herunder i relasjon til Norges WTO-rettslige forpliktelser.

Representantene har vist til Europarådets og Rådets forordning (EU) 2022/20165 av 19. oktober 2022 om et indre marked for digitale tjenester og om endring av direktiv 2000/31/EF (forordning om digitale tjenester). Denne forordningen regulerer viktige deler av EUs indre marked, er EØS-relevant og er aktuell for innlemming i EØS-avtalen. Det pågår arbeid både på nasjonalt nivå og i EFTAs arbeidsgruppe med å forberede innlemming i EØS-avtalen og nasjonal gjennomføring av forordningen. EFTAs arbeidsgruppe er i ferd med å ferdigstille utkast til EØS-komitebeslutning som skal løse to-pilarutfordringene knyttet til Kommisjonens nye kompetanse til å håndheve regelverket overfor veldig store plattformer og søkemotorer. Deretter må løsningen forhandles med EU-siden med sikte på å ta forordningen inn i EØS-avtalen. Samtidig pågår det arbeid med å forberede nasjonal gjennomføring av forordningen. Det må legges frem en ny lov for å gjennomføre forordningen i norsk rett.

En nasjonal gjennomføring av forordningen om digitale tjenester vil sikre norske forbrukere og næringsliv bedre rettigheter og beskyttelse på digitale plattformer, og arbeidet med forberedelse til innlemming i EØS-avtalen og nasjonal gjennomføring av forordningen i norsk

rett er derfor et prioritert område for Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jens Stoltenberg". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

Jens Stoltenberg

